

معرفی های گزارشی

بیج کلیات

• فهرست نسخه‌های خطی فارسی مؤسسه

خاورشناسی فرهنگستان علوم روسیه

مترجم: عارف رمضان، چاپ اول، تهران، سازمان مدارك فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۵، ۴۸۶ص، وزیری.

کتاب فهرست ۴۷۹۰ نسخه از نسخه‌های خطی فارسی است که در مؤسسه یاد شده، وجود دارد. در این فهرست نام کتاب، مؤلف، موضوع، تاریخ کتابت، تعداد برگ‌ها و شماره ثبت نسخه‌ها آمده است. بعضی از کتاب‌ها تنها یک یا دو نوع از اطلاعات فوق را دارد.

• مدیریت تحول سازمانی

محمد سعید تسلیمی، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۶، ۲۰۸+۸ص، وزیری.

کتاب برای دانشجویان رشته مدیریت دولتی در مقطع کارشناسی تدوین شده است. و در شش بخش که هر کدام به چندین فصل تقسیم می‌شوند. مباحث مدیریت تحول سازمانی را بررسی کرده است. بخش‌های کتاب عبارت است: بخش اول کلیات؛ بخش دوم مدیریت تحول نیروی انسانی؛ بخش سوم مدیریت تحول ساختار؛ بخش چهارم مدیریت

تحول خط مشی؛ بخش پنجم مدیریت تحول فنون و تکنولوژی و بخش ششم توانمندسازی و تحلیل نیازهای سازمان.

• بانگ آزادی

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۶، ۳۷۳ص، وزیری.

کتاب فهرست نوارهای سخنرانی امام خمینی (ره) از تاریخ ۱۳۴۲/۲/۱۲ تا تاریخ ۱۳۶۸/۱/۱ است که مجموعاً ۹۱۵ نوار فهرست شده است. در این فهرست تاریخ، محل، مخاطبان، مدت، موضوعات سخنرانی نشان داده شده است. کتاب چندین نمایه دارد که محققان را در دستیابی به نوار مورد نظر کمک می‌کند.

بیج فلسفه و کلام

• بازخوانی قصه خلقت

حسن یوسفی اشکوری، چاپ اول، تهران، انتشارات قلم، ۱۳۷۶، ۲۵۱ص، وزیری.

کتاب با یک درآمد و دو بخش، مباحث مربوط به خلقت آدمی بر روی کره خاکی را مورد بررسی قرار داده است.

در درآمد اهمیت بحث انسان‌شناسی را تبیین کرده و در بخش اول فرایند آفرینش را

با بحث درباره داستان آدم در قرآن، روح، خلافت، میوه ممنوعه، شیطان، عصیان و هبوط بررسی کرده است و در بخش دوم ویژگی انسان آدم را مورد پژوهش قرار داده و مباحثی از قبیل آزادی، جبر و تفویض و اختیار، رابطه زن و مرد را آورده است.

• المظاهر الالهية

صدرالدین محمد شیرازی، چاپ دوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۹۸ص، وزیری.

کتاب در دو فن بحث‌های مربوط به توحید و معاد را به روش برهانی و اشراقی مورد تحقیق قرار داده است. در بخش اول توحید ذاتی، اسماء و صفات، علم الهی، حدوث عالم، بداء و اعاده را بررسی کرده و بخش دوم معاد جسمانی، حقیقت مرگ، ماهیت قبر عذاب آن، حشر، صراط و نشر صحف در روز حشر را مورد تحقیق قرار داده، محقق این اثر استاد جلال‌الدین آشتیانی است.

• فصل الخطاب فی مذهب ابن عبدالوهاب

سلیمان بن عبدالوهاب نجدی، چاپ چهارم، ۱۴۱۸، ۱۷۶ص، وزیری. «فصل الخطاب» اولین کتابی است که آرا و اندیشه‌های محمد بن عبدالوهاب را به

و مؤلف سخن گفته اند.

• تخیل من حرف التوراة والانجیل ج ۲

صالح بن حسین جعفری، تحقیق محمود عبدالرحمن فتح، ریاض، مکتبه

العیبکان، ۱۴۱۹، ۹۸۹ ص، وزیری.

مؤلف از عالمان قرن شش و هفت هجری است و به روزگاری می زیسته است که جامعه اسلامی به شدت دستخوش تحولات سیاسی و اجتماعی بوده و تفرق و دگرگونی در همه سوی جامعه چهره نموده است. حضور یهودیان و مسیحیان

در جامعه اسلامی جدی و رویارویی آنها با فکر دینی و تلاششان علیه اسلام بسیار گسترده بوده است. او که در مصر و به روزگار صلاح الدین ایوبی به دنیا آمده و در همان دیار، دانش آموخته، این کتاب را با توجه به جریان های فکری و در نقد و تزییف تورات و انجیل موجود و اثبات تحریف آن دو نگاشته است. او در این کتاب از اثبات نسخ و جاودانه نبودن شریعت یهود، خرقه های یهود و باورها و اندیشه های گونه گون آنان، نقد متن تورات و تزییف آموزه ها و تعالیم موجود در آن درباره خداوند و شرایع دینی، تناقض ها و تهافت های متن آن - اثبات نبوت عیسی مسیح - اثبات نبوت رسول الله، نقد اندیشه تثلیث، نقد تفکر مسیحیان درباره «صلیب» و چگونگی باور آنها درباره آدم، تبیین محرف بودن اناجیل موجود، ریشه یابی انجیل سخن گفته و به چگونگی اندیشه و اعمال عالمان و مروجان مسیحیان نیز پرداخته است.

محقق کتاب در مقدمه ای سودمند از وضع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی روزگار مؤلف سخن گفته و درباره عقاید و اندیشه ها و آثار مؤلف بحث کرده است. محققان از عالمان سعودی است که در این مقدمه نیز از عرضه آراء و اندیشه های سلفی مآبانه و تنگ نظرانه

است که توسل، استغاثه و استشفاع و زیارت و واسطه قرار دادن ذوات مقدس برای خواست ها و سؤال ها از خداوند شرك نیست و چون بدرستی انجام شود، عین توحید است. آنگاه از موضوع یاد شده بحثی کرده است دقیق و سودمند. این اثر ارجمند را تنی چند از عالمان تحقیق کرده و افزون بر تحریر احادیث و توضیحات لازم پانوشت ها، در ضمن مقدمه ای از مؤلف و کتاب و اهمیت آن سخن گفته اند.

• دفع الشبه عن الرسول والرسالة

تقی الدین الحیصنی دمشقی، چاپ دوم، ۱۴۱۸، ۲۵۶ ص، وزیری.

این کتاب نقد و ردی است بر آرای ابن تیمیه در عقاید. ابن تیمیه که اندیشه ها و افکارش بن مایه های حنبلی و اهل الحدیثی دارد، در آیات باور به ظواهر را لازم دانسته و تأویل آیات را بویژه در آیات صفات ناروا می داند. از این روی چونان سلف خود به تجسیم گراییده و بر خداوند «عرش»، «کرسی» مادی و ... قایل شده است. مؤلف در این کتاب این اندیشه را به نقد کشیده است. اولاً جریان باور به «تجسیم» را ریشه یابی کرده و آنگاه لزوم تأویل آیاتی را که ظاهر آنها نمایانگر تشبیه است، ثابت کرده و آرا و اندیشه های عالمان بزرگ در این باره را گزارش کرده است. همچنین در ضمن بحث، جای در جای به اندیشه های انحرافی ابن تیمیه پرداخته و کژروی های او را نشان داده است.

مؤلف از جمله تأکید می کند که احمد بن حنبل بر «تجسیم» باور نداشته است. از این روی کتاب در چاپ های پیشین عنوان «دفع شبهة من شبه و تحد و نسب ذیل الی الامام احمد» داشته است. کتاب را در این چاپ عالمانی تصحیح کرده اند و افزون بر تحریر احادیث و توضیح مواردی از متن در پانوشت ها در ضمن مقدمه ای از کتاب

نقد کشیده است و طرفه آنکه این کتاب را برادر وی که عالمی بوده است برجسته و بسیار مورد توجه رقم زده است.

او ابتدا از لزوم پیروی از آنچه اجماع امت اسلامی بر آن باور دارند، سخن گفته و آنگاه از کج روی های مؤسس جریان وهابگری (= برادرش) و مسووع آنان درباره مسلمانان سخن گفته و شیوه آنان را بر اساس آیات و روایات مردود دانسته است. مسأله نذر، تبرک و ... دیگر مسائلی را که آنان به گونه ای وارونه تفسیر کرده اند، بدرستی تبیین کرده و جهل گرایی آنان را نشان داده است. فصل الخطاب در هند، مصر و ترکیه چاپ شده بوده است. این چاپ بر اساس چاپ هند سامان یافته است، با تخریح احادیث منبع یابی اقوال و آرا و تنظیم فهراس سودمند. کتاب را جمعی از عالمان تصحیح کرده اند و در ضمن مقدمه ای سودمند، از شرح حال مؤلف و اهمیت کتاب سخن گفته اند.

• الوهابیون والبیوات المرفوعه

محمد علی بن حسن سنقری کردستانی، چاپ دوم، ۱۴۱۸، ۱۲۸ ص، وزیری. وهابیان که در جامعه اسلامی از سوی بسیاری از عالمان به کج اندیشی و کژروی شناخته شده اند، از جمله بر این باورند که برپا داشتن ساختمان بر قبور - قبر هر که باشد - مصداقی از شرك است و حرام. و بدین سان چون بر حرمین شریفین چیره شدند، تمام ساختمان های مزارها را با خاک یکسان کردند. آنان وجود هیچ اثر تاریخی را نیز بر نمی تابند و چنین است که در عربستان صدها اثر تاریخی را تباه ساختند. مؤلف در این کتاب این اندیشه جهالت آمیز آنان را به نقد کشیده، و در پرتو آیات و روایات، ناستواری آن را نشان داده است. مؤلف ابتدا مفهوم شرك را بدرستی در فرهنگ اسلامی باز گفته و آنگاه از شفاعت سخن گفته و نشان داده

خود در یغ نکرده است.

• نشانه‌هایی از او

سید رضا صدر، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۵۷۶ص، وزیری.

شناخت و اندیشیدن در طبیعت که جلوه‌ها علم و قدرت خداوند است یکی از بهترین راه‌های شناخت خداوند و دستیابی به معرفت الهی است. قرآن ضمن آنکه شناخت ابعاد هستی را یکی از راه‌های شناخت خداوند معرفی کرده، با گزارش‌های گونه‌گون از هستی و طبیعت راه را برای هر چه بیشتر اندیشیدن در این زمینه هموار کرده است. «نشانه‌هایی از او» به تعبیر نویسنده فقید آن آیت‌الله صدر «دارای نشانه‌ای چند از نشانه‌های بی‌شمار اوست، چون ذات نامتناهی، نشانه‌هایش نیز، نامتناهی است». مؤلف کتاب در ذیل دویست و هشتادویک عنوان که در ضمن هر کدام از آنها جلوه‌ای از جلوه‌های طبیعت را شرح و تعیین کرده است، تلاش دارد تا برگ‌هایی از دفتر معرفت را در پیشدیده خواننده بنهد، با نشری روان و دلپذیر. برخی از عناوین را بنگرید: شب‌پره و رادار، استخوان پرنندگان، اندوختن حیوانات، ملکه زنبور عسل، پوست بدن، پشه‌گز، پالایشگاه بدن و ...

• گفت‌مان مهدویت

صافی گلپایگانی، چاپ اول، قم، انتشارات مسجد جمکران، ۱۳۷۷، ۲۴۶ص، رقعی.

این کتاب به صورت پرسش و پاسخ تنظیم یافته و بر پایه روایات و گزارش‌های تاریخی سه مقوله مرتبط به هم یعنی تشیع، امامت و مهدویت مورد بررسی قرار گرفته است.

نویسنده در مبحث تشیع به هشت سؤال پاسخ گفته است. در مبحث امامت شش پرسش را

جواب داده است و در بحث مهدویت به شانزده سؤال جواب نوشته است.

• انتظار و اتسان معاصر

عزیزی حیدری، چاپ اول، قم، انتشارات مسجد جمکران، ۱۴۱۹، ۱۱۶ص، رقعی.

نویسنده در مقدمه کتاب نیاز به منجی را بررسی می‌کند در فصل اول مفهوم انتظار را می‌نماید. فصل دوم را به ریشه‌های انتظار اختصاص داده است. فصل سوم ادب انتظار را نشان می‌دهد و در فصل چهارم به بررسی آثار انتظار پرداخته است.

• اسلام و سنت وبری

داود مهدویزادگان، چاپ اول، قم، طه، ۱۳۷۷، ۲۵۶ص، رقعی.

این کتاب در صدد است با نگاه انتقادی نسبت به سنت ماکس وبری فرهنگ و میراث اسلامی را تحقیق کند. مباحثی از قبیل آموزه تقدیر، آموزه افزایش عظمت خدا، آموزه شغل دنیوی به مثابه تکلیف، اسلام و توسعه اقتصادی در تمدن اسلامی، اسلام و عقلانیت سرمایه‌داری نوین و رابطه نهایی اسلام و عقلانیت ابزاری از مباحث مهم کتابند.

• تجربه دینی

پرادفوت وین، ترجمه عباس یزدانی، چاپ اول، قم، طه، ۱۳۷۷، ۴۰۰ص، رقعی. نویسنده کتاب مقوله «تجربه دینی» را در ذیل مباحثی از قبیل «تعبیر»، «تفسیر»، احساسات و عرفان، ایضاح و تبیین بررسی کرده است. مترجم کتاب در پایان آن دیدگاه اسلامی را درباره مباحث یاد شده بیان کرده و در موارد نیاز نظریه نویسنده را نقد کرده است.

• از علم سکولار تا علم دینی

مهدی گلشنی، چاپ اول، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۷، ۱۹۷ص، وزیری. نویسنده بر این اعتقاد است که علوم

طبیعت در آغاز با بینش دینی شکل گرفته است و در ادامه بینشی سکولار بر آن حاکم شده است و ضرورت دارد که این انحراف اصلاح شود. وی این نظریه را در کتاب پی‌گیری می‌کند. مباحثی از قبیل از علم دینی تا علم سکولار، رابطه علم و دین در دنیای معاصر، اسلام و علوم طبیعت عوامل مؤثر در شکوفایی علم در تمدن اسلامی، وحدت حوزه و دانشگاه، از علم سکولار تا علم دینی و دانشگاه اسلامی عنوان کتاب را شامل می‌شود.

• العقائد الإسلامية

مرکز المصطفی، چاپ اول، قم، مرکز المصطفی للدراسات الإسلامية، ۱۴۱۹، وزیری.

«مرکز المصطفی» مؤسسه‌ای بنیاد نهاده شده برای پژوهش درباره عقاید اسلامی و تدوین و عرضه اندیشه دینی بر پایه دیدگاه‌های مختلف و براساس منابع و مصادر معتمد جریان‌های فکری حوزه فرهنگ اسلامی. اکنون در سه مجلد از مجموعه‌ای که تدوین یافته، مباحث فطرت، شناخت، رؤیت، تشبیه، تجسیم و برخی از مسائل شفاعت گزارش شده است.

فطرت، میثاق و عالم ذر، جایگاه فطرت در معارف اسلامی، معرفة الله، وسایل و ابزار معرفت، معرفت و عمل، انواع معرفت‌ها، معرفت پیامبر و امامان(ع)، لزوم شناخت امام، حدیث «من مات و لم یعرف امام زمانه»، ریشه‌های مسأله رؤیت، تشبیه و تجسیم در اندیشه سنی، عاملان گسترش این افکار در منابع اهل سنت، تفسیر آیه «لا تدرکه الأبصار...» و دیگر آیات مربوط به موضوع یاد شده. شفاعت، ابعاد شفاعت، شفاعت‌کنندگان، شفاعت‌شوندگان، تأثیر اسرائیلیات بر شفاعت...، از جمله بحث‌های این مجموعه است. تمام این

مباحث بر پایه منابع و مصادر معتمد فریقین گزارش شده است، محققان حای جای در جمع بندی بحث ها و ریشه یابی مسائل به بحث و بررسی پرداخته اند.

• چهار گفتار در مبانی فقهی و کلامی

ولایت فقیه

جمعی از نویسندگان، چاپ اول، تهران، مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۷۷، ۱۰۵، صص، رقعی.

مجموعه ای است فراهم آمده از چهار مقاله، درباره ولایت فقیه و مبانی آن. در مقاله اول مبانی کلامی ولایت فقیه و ارکان آن به بحث نهاده شده است. و در مقاله دوم «ولایت مطلقه فقیه و ابعاد آن» تبیین شده است. مجلس خبرگان از نظر قوانین و مقررات، موضوع مقاله سوم است و در مقاله چهارم از چگونگی انتخاب و یا انتصاب ولی فقیه سخن رفته است.

بیچ قرآن و حدیث

• الوسطیة فی القرآن الکریم

علی محمد الصلّاتی، اردن، دار نفاثس، ۱۴۱۹، ۷۳۶، صص، وزیری.

مؤلف در این کتاب کوشیده است تا نشان دهد که آموزه های قرآن در ابعاد مختلف رنگ اعتدال دارد و به دور از افراط و تفریط و غلو و تقصیر است. ابتدا مفهوم «وسط» را تعریف کرده و آنگاه وسط را شناسانده که در قرآن با عناوین «خیر» و «عدل» از آن یاد شده است. سپس معارف قرآن را درباره توحید، ایمان، ملائکه، انبیاء، قضا و قدر، اراده الهی و منیت الهی گزارش کرده است. مباحث کلامی کتاب کاملاً رنگ و بوی سلفی دارد و مؤلف همه آموزه های ابن تیمیه را ملاک داوری قرار داده است و آرای اشاعره و معتزله را با آن نقد کرده است. در جزء سوم کتاب «وسطیت» معارف قرآن در عبادات و تشریح بحث کرده است.

• المسائل الأعزالیة فی تفسیر الکشاف

للزمخشری، ج ۲

صالح بن عزم الله القاعدی، عربستان سعودی، دارالاندلس، ۱۳۳۸، صص، وزیری.

«الکشاف» از تفاسیر بلند آوازه فرهنگ اسلامی و از جمله آثار بس ارجمند نگاشته شده در تفسیر قرآن است. زمخشری در این تفسیر در توجیه، تبیین و تشدید مبانی اعتزال و بهره گیری از آیات در این زمینه بسی کوشیده و گاه برای استوارسازی دیدگاه های خود به «تفسیر به رأی» دچار شده است. جنبه های بلاغی و ادبی «کشاف» بسی مهمتر از جنبه های دیگر آن است و در این جهت بحق «کشاف» کم نظیر و بلکه بی نظیر است. عالمان و مفسران اشعری مسلک، هرگز این بُعد تفسیر را نتوانسته اند نادیده بگیرند و با توجه به کارآمدی و سودمند این تفسیر در جهت برنمودن ابعاد بیانی قرآن به نقد آن در جهت کلامی و اعتزالیش پرداخته اند. شاید مهم ترین کوشش در نقد آن، کتاب «الانتصاف من الکشاف» نگاشته احمد بن محمد بن منصور اسکندری مشهور به ابن منیر باشد. نویسنده کتاب در این مجموعه آرای اعتزالی زمخشری را براساس کتاب ابن منیر استخراج، گزارش، تحلیل و نقد کرده است. او مطالب کتاب را براساس سوره ها و آیه ها سامان داده است. ابتدا آیه ای را که زمخشری براساس آن دیدگاه های خودش را طرح می کند، می آورد و آنگاه مباحث زمخشری را و سپس نقد ابن منیر بر آن را و آنگاه داوری و نقد خود بر زمخشری و گاه ابن منیر را. این کتاب نیز مانند بسیاری از رساله های دکترای... نگاشته شده در دانشگاه های سعودی در جهت استوارسازی مبانی سلفی گری و وهابی مآبی است و به

اصطلاح اینان «اهل السنه». به هر حال کتاب مفیدی است و برای اهل پژوهش سودمند. مؤلف شرح حال زمخشری و ابن منیر را به تفصیل در آغاز کتاب آورده و هر دو کتاب را معرفی کرده است.

• نظام اخلاقی اسلام

جعفر سبحانی، چاپ چهارم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۱۴، صص، رقعی.

این کتاب تفسیری است گویا و خواندنی از سوره مبارکه حجرات. اشتغال سوره حجرات بر آموزه های اخلاقی و اجتماعی باعث شده است که آثار مفردی در تفسیر و گزارش ابعاد این سوره نگاشته شود و این کتاب یکی از کتاب های بسیاری که در تفسیر این سوره به قلم آمده است. مشخصات کلی سوره، انضباط اسلامی، متانت در سخن گفتن، گناه شایعه سازی، مصونیت از گناه و خط، اخوت اسلامی، احترام به شخصیت مسلمانان کنجکاوی در اسرار مردم، بدگویی پشت سر مردم، اسلام و برتری نژادی، اسلام و ایمان در قرآن... از جمله عناوین بحث های کتاب است.

• مری نمونه

جعفر سبحانی، چاپ پنجم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۷۲، صص، رقعی.

این کتاب تفسیری است گویا، روان و خواندنی از سوره لقمان. حضرت آیت الله سبحانی ابتدا این مجموعه را به صورت سلسله مقالاتی در سال های ششم و هفتم در مجله مکتب اسلام نشر داده است و آنگاه با اندکی بازنگری به شکل کتاب منتشر کرده است. آشنایی با ویژگی های سوره لقمان، بحثی در باب حروف مقطعه، اسرار آفرینش کوه ها، لقمان و تربیت اولاد، لقمان و یاد خدا، لقمان و نظارت

وی، نمونه‌های بارزی از علم و قدرت خدا و ...، از جمله مباحث این کتاب است.

• در ستامه علوم قرآنی

حسین جوان آراسته، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۴۹۶ ص، وزیری.

نویسنده کتاب تلاش کرده است مباحث علوم قرآنی را در شکل درس کلاسی تنظیم و جهت تدریس ارائه کند. کتاب ده بخش دارد و برای سه واحد درسی و در مجموع پنجاه ساعت درسی تنظیم شده است. مباحثی از قبیل نزول قرآن، جمع‌آوری قرآن، قراءات، تحریف ناپذیری، اعجاز، ناسخ و منسوخ، محکم و متشابه از جمله مباحث آن است.

• تاریخ عمومی حدیث

مجید معارف، چاپ اول، تهران، انتشارات کویر، ۱۳۷۷، ۴۵۸ ص، وزیری.

مؤلف در این کتاب در پی آن است که جریان، ثبت، ضبط، تدوین و نقل حدیث را گزارش کند. این نگاه به جریان یادشده نگاهی است گذرا و مؤلف کوشیده است کلیاتی از آنچه یاد شده در پیشدید خواننده بگذارد. ابتدا بحثی است کوتاه از اصطلاحات، دانش حدیث و موقعیت حدیث در آثار اسلامی و آنگاه بخش اول کتاب با عنوان سیری در تاریخ حدیث اهل سنت که در آن از نقل و نگارش حدیث در زمان رسول‌الله (ص) در دوره خلفای سه گانه، دوران بنی‌امیه، دوران بنی‌عباس، بحث کرده است و در فصل پنجم حدیث اهل سنت را پس از قرن سوم گزارش کرده است. بخش دوم ویژه سیری در تاریخ حدیث شیعه است، با عناوین دوران علی (ع) تا امسسام سجاد (ع)، دوره صادقین، عصر شکل‌گیری فقه و حدیث، پیدایش جوامع

حدیثی و ... که این بخش گزینشی از کتاب دیگر مؤلف با عنوان پژوهشی در تاریخ حدیث شیعه است که از آن پیشتر سخن گفته‌ایم.

• راز و نیاز عارفانه

علی شیرازی، چاپ اول، قم، نشر خرم، ۱۳۷۷، ۶۴ ص، رقیعی.

مؤلف صد حدیث کوتاه درباره نماز و مسائل مربوط به آن را گردآوری و ترجمه کرده است.

• بیخ فقه و حقوق

• حسبه یا نظارت بر سلامت اجرای قانون قدرت الله مشایخی، چاپ اول، قم، انصاریان، ۱۳۷۶، ۲۳۹ ص، وزیری.

کتاب دارای هشت فصل است. فصل اول پیدایش اداره حسبه، فصل دوم معنای حسبه و فرق آن با نهادهای مشابه، فصل سوم تاریخچه حسبه در جهان اسلام، فصل چهارم دلایل مشروعیت نظارت فقیه، فصل پنجم حسبه زیر مجموعه امر به معروف و نهی از منکر، فصل ششم نقش حسبه در جامعه، فصل هفتم حسبه و مشاغل و فصل هشتم مواردی از اعمال حسبه در زندگی پیامبر (ص) و علی (ع).

• الأجاره

محمد حسن قدیری. چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۵۶۸ ص، وزیری.

کتاب در بردارنده مباحث اجاره است و عناوین زیر را در بر دارد: شسرايط متعاقدین؛ شرايط عوضین؛ اجاره از عقود لازمه است؛ اعتبار و عدم اعتبار تسلیم در معاوضات؛ عین مستأجره در دست مستأجر امانت است؛ اجاره به غیر، اجاره زمین.

این کتاب محصول درس‌های فقهی مؤلف است و بر پایه کتاب عروة الوثقی تنظیم شده است.

• مضاربه در اسلام

محمد حسین ابراهیمی، چاپ دوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۶۰ ص، رقیعی.

مؤلف مباحث مضاربه را در عناوین زیر مورد بررسی قرار داده است. تاریخ مضاربه، ترسیم کلی از مضاربه، مباحث مقدماتی مضاربه، قراردادها، مضاربه و شرکت، مضاربه به عنوان فعالیتی توزیعی و تجاری، ماهیت مضاربه، موضوعات فقهی متفرقه، قانون مضاربه در نظام بانکی جمهوری اسلامی ایران و نقد آن و در پایان سه طرح برای مضاربه ارائه شده است.

• پژوهشی در اسراف

سید مهدی موسوی کاشمیری، چاپ دوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۳۲ ص، رقیعی.

نویسنده مقوله اسراف را طی دو فصل (هر فصل دارای پنج بخش) بررسی کرده است. در فصل اول درباره اصل اسراف از قبیل واژه اسراف، حرمت اسراف، فلسفه حرمت، عوامل اسراف و فرهنگ مصرف بحث کرده است و در فصل دوم انواع اسراف را نشان داده است.

• فی رحاب التوبة

السید محمد المجاهد، تحقیق: ناصر الباقری البیدهندی چاپ اول، قم، انتشارات زائر، ۱۳۷۷، ۱۱۸ ص، رقیعی.

کتاب بر این فرضیه مبتنی است که توبه موجب می‌گردد عدالت شخص که به خاطر گناه از بین رفته است، دوباره به وی بازگردد. مؤلف مباحثی را که در ارتباط با این مبحث مطرح است در هفته تعلیقه بررسی گردد.

محقق کتاب در مقدمه آن شرح حال کوتاهی از مؤلف ارائه داده است.

• اسلام و حقوق کودک

احمد بهشتی، چاپ چهارم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷،

۲۸۸ص، رقی .

نویسنده در ده بخش حقوق کودک را از نظر اسلام تبیین کرده است. مباحثی از قبیل رفع تبعیض، حمایت کودک، تأمین امنیت خاطر کودکان، مراقبت از کودکان استثنایی، محبت و تفاهم، تعلیم و تربیت و تأمین حوائج کودکان، از جمله مباحث کتاب است.

• ترجمه و شرح «المکاسب»

محمی الدین فاضل هرندی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۳۷۲ص، وزیری.

«مکاسب» شیخ الفقها و المجتهدین، شیخ انصاری یکی از مهم ترین و ژرف ترین متون فقهی شیعی است، که بخشی از فقه «معاملات» را به بحث نهاده است. این کتاب افزون بر آن که همواره مورد توجه فقیهان و عالمان بوده و ده ها شرح و تعلیق بدان نگاشته اند، همیشه متن درسی حوزه ها در سطوح عالی بوده و مدرسان به تدریس و تعلیم آن همت گماشته اند. شارح کتاب یاد شده پس از سال ها تدریس و تفحص در کتاب اکنون آهنگ آن دارند که نتیجه تأمل ها و درنگریستن هایش به این کتاب ارجمدر را در قالب ترجمه و شرح آن عرضه کنند. این مجلد مشتمل است بر بخشی از مکاسب محرّمه. شیوه تدوین بدین گونه است که ابتدا متن کتاب آمده است و سپس ترجمه روان و دقیق آن و سپس شرح موارد لازم به توضیح و شرح.

• قرآن در آینه احکام

هادی حجت، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۸۰ص، وزیری.

در این کتاب احکام فقهی مرتبط با قرآن کریم براساس فتاوی مراجع تقلید گزارش شده است. عناوین فصول کتاب چنین است: قرآن و فاقدان طهارت، احکام

قرائت و حفظ قرآن، مستحبات و مکروهات، تعلیم و تعلّم قرآن، حفظ حرمت قرآن، احکام میت، وصیت و ارث در ارتباط با قرآن. و در ادامه آن مسائلی چون وقف نمودن قرآن، نذور و سوگند به قرآن، قرائت در مساجد و زیارتگاه ها و ... آمده است. پایان بخش کتاب فهرست هاست؛ فهرست لغات و اصطلاحات و منابع و مأخذ.

• امر به معروف و نهی از منکر

حسین نوری همدانی، چاپ هفتم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۳۱۷ص، رقی .

امر به معروف و نهی از منکر، به رغم جایگاه بلندی که در آموزه های دین دارد، در پژوهش های فقهی از بحثی پیر برگ و بار برخوردار نیست. حضرت آیت الله حسین نوری سال ها پیش در بحث های عالی خارج فقه این موضوع را به بحث نهاده و تمام ابعاد آن را کاویده؛ و نتیجه آن بحث ها را در کتابی با عنوان «الأمر بالمعروف والنهی عن المنکر» سامان داده است. و در ضمن مقدمه ای بر این بحث، از عدم توجه شایسته به این بحث گلایه کرده است. کتاب در شش فصل پرداخته شده است. امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه قرآن، بررسی روایاتی از پیامبر (ص) و امامان (ع)، بررسی معنای دو واژه معروف و منکر. چگونگی امر به معروف و نهی از منکر، واجب عینی و یا کفایی بودن آن عناوین، چهار فصل اول کتاب را تشکیل می دهد. فصل پنجم در باب شرایط امر به معروف و نهی از منکر که درازدامن ترین فصل کتاب است، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مؤلف به آنچه گفته شده بسنده نکرده و با نقد و تحلیل دیدگاه ها، بویژه در باب «شرط تأثیر» به نتایج مهمی دست یازیده اند. فصل ششم ویژه مراتب و مراحل امر به

معروف و نهی از منکر است. این کتاب را جناب آقای محمدی اشتهاوردی ترجمه کرده که از استقبال قابل توجهی برخوردار شده است.

• رساله احکام برای نوجوانان

محمد گرم آبدشتی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۵۹ص، رقی .

مؤلف در این مجموعه از فتاوی حضرت آیت الله بهجت آنچه را به کار نوجوانان و جوانان می آید، برگزیده و گزارش کرده است و در مقدمه به اجمال از زندگانی استادان و تألیفات وی سخن گفته است.

• بیخ اخلاق و تعلیم و تربیت

• کلید خوشبختی

صادق حسن زاده، چاپ اول، قم، انتشارات مؤمنین، ۱۳۷۷، ۳۳۰ص، رقی .

نویسنده کتاب به گردآوری قصص و حکایاتی از زندگی علما در مسائل زندگی روزمره و مباحث اخلاق عملی پرداخته است و این قبیل حکایات را در سی فصل ترتیب داده است. بعضی از فصول کتاب به این شرح است: عشق به هدف، تلاش و پشتکار، احترام به پدر و مادر، توجه به معنویت، احترام به شاگرد، احترام به کتاب، نظم و غیره.

• المراد من منیة المرید

سید محمدرضا طباطبایی، چاپ اول، قم، دارالعلم، ۱۳۷۷، ۱۸۴ص، وزیری.

کتاب گزینه ای است از کتاب «منیة المرید فی آداب المقید و المستفید» شهید ثانی. گزین کننده با توجه به این که طالبان علم به علت گسترش دایره دانش ها فرصت کافی برای خواندن اصل کتاب ندارند، به بازنگاری آن پرداخته است تا با حذف مطالب نه چندان فوری و ضروری، کتاب

را کوچک و قابل خواندن کند.

کتاب شامل آداب مشترک معلم و متعلم، آداب مختص به هر کدام و آداب کتاب و کتاب نگاری است.

• حضور قلب در نماز

محمد بدیعی، چاپ اول، قم، انتشارات تشیع، ۱۳۷۷، ۲۵۶ص، وزیری.

«حضور قلب» در نماز، جان نماز و روح این عبادات عظیم الهی است. «حضور قلب» در پیکره نماز، حکم جان را دارد و با وجود آن نماز در نماز گزار تأثیر می‌گذارد و آن را تا ملکوت فراز می‌آورد و به معراج می‌برد. نویسنده این اکسیر ارجمند عبادی را در نماز از نگاه ده تن از عارفان، دلسوختگان و عبادت گزاران حقیقی گزارش کرده است، از جمله امام خمینی، سید بن طاووس، فیض کاشانی، ملا مهدی نراقی، میرزا جواد آقا تبریزی ملکی و ...

• بیست و پنج اصل از اصول اخلاقی

امامان(ع)

محمد تقی عبدوس، محمدی

اشتهاردی، چاپ هشتم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، رقعی.

این کتاب، مجموعه‌ای است از خطبه‌های آقای عبدوس که به سال‌های ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ وی در مصالای کرج ایراد کرده است و آقای محمدی اشتهاردی به تدوین و تنظیم آن همت گماشته است.

در این کتاب بیست و پنج موضوع به بحث و بررسی نهاده شده است. عناوین برخی از بحث‌ها چنین است. قرض الحسنه، سخاوت، دست کرم، احترام و نیکی بر پدر و مادر، عبودیت و شکرگذاری امامان، تشکر از خدمات دیگران، مهمان‌داری و مهمان‌نوازی و ... همه این بحث‌هایی از تبیین لغوی و توضیح آن در پرتو آیات و روایات و جایگاه آن در زندگی امامان(ع) نشان داده شده است.

• سیمای فرزندانگان

رضا مختاری، چاپ دوازدهم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۵۳۲ص، وزیری.

کتاب در بر دارنده نکات اخلاقی از زندگی عالمان و دانشمندان است که در هفده بخش تنظیم شده و در چاپ‌های قبل از سوی مجله معرفی شده است.

• تاریخ و شرح حال

• گزیده متن‌ها و راهنمای تاریخ ایران

غلامرضا وطن دوست، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۶، ۱۹۷ص، وزیری.

کتاب به عنوان درس قرائت متون تاریخی به زبان انگلیسی برای مقطع کارشناسی تدوین شده است و مؤلف آن را در هفت فصل تنظیم کرده است. فصل اول نام تاریخ پادشاهان و حاکمان، فصل دوم تاریخ ایران قبل از اسلام، فصل سوم گسترش اسلام و نقش آن در ایران، فصل چهارم ایران اسلامی، فصل پنجم گزیده‌هایی از منابع تاریخ باستان، فصل ششم منابع تحقیق درباره ایران و فصل هفتم شیوه ترجمه.

• خلیج فارس از دوران باستان

ام بیوری، مترجم: حسن زنگنه، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۷، ۲۱۹ص، وزیری.

کتاب تاریخچه خلیج فارس از دوران باستان تا اواخر قرن هیجدهم میلادی است که در دو فصل تنظیم شده است. در فصل اول خلیج فارس در دوران باستان مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل دوم خلیج فارس از سال ۶۰۰ تا ۱۸۰۰ میلادی بحث شده است و فصل سوم خلیج فارس در اواخر قرن ۱۸ میلادی بررسی شده است. در این فصل همه جزایر و مناطق اطراف خلیج به طور

مستقل از نظر تاریخ، قومیت و جغرافیا بحث شده است.

• میر مهنا و شهر دریاها

حسن زنگنه، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۷، ۲۵۵ص، وزیری.

این کتاب مجموعه چندین نوشته درباره خلیج فارس و جنوب ایران است که توسط خارجیان نوشته شده است و مترجم آنها را ترجمه و نخست در هفته‌نامه «آینه جنوب» نشر داده است و اینک مجموعه آنها را در شکل کتابی به دستداران کتاب تقدیم کرده است.

• حماسه ۱۷ خرداد ۱۳۵۴ مدرسه فیضیه

به کوشش علی شیرخانی، چاپ اول، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۷۹ص، وزیری.

پس از قیام خونین ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ سخنرانی تاریخی امام خمینی و به شهادت رسیدن گروه بسیاری از مردمان مسلمان ایران، همه ساله در مدرسه فیضیه به شیوه‌های گوناگون در راستای بزرگداشت آن روز پرشکوه و تاریخی، مراسمی برگزار می‌گردید.

در سال ۱۳۵۴ ش، نیز این مراسم برگزار شد، اما به اعتراض و تظاهرات طلاب و حمله مامورین دولتی و سربازان گارد به مدرسه فیضیه و در نهایت دستگیری ۳۵۰ نفر از روحانیون و اعزام گروهی از ایشان به سربازی و گروهی دیگر به زندان و تعطیلی مدرسه فیضیه تا سال ۱۳۵۷ منجر شد.

کتاب حاضر به ثبت و ضبط خاطرات ۱۹ نفر از عاملان و دستگیرشدگان آن ماجرا اختصاص دارد و در پایان کتاب (۶۰ص) ضمایم، اعلامیه‌های مراجع تقلید، تصاویر، اسناد و فهرست اعلام آورده شده است.

این کتاب در روشن ساختن فصلی

پرشکوه از تاریخ انقلاب اسلامی ایران،
حائز اهمیت است.

• حماسه ۱۹ دی ۱۳۵۶ قم

به کوشش علی شیرخانی، چاپ اول،
تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی،
۱۳۷۷، ۴۷۱ ص، وزیری.

پس از درگذشت مشکوک آیت الله سید
مصطفی خمینی (آبان ۱۳۵۶) و
بزرگداشت پرشکوه یاد و خاطره اسام
خمینی در مجالس تر حیم وی که رژیم شاه
را به خشم واداشت، رژیم بر آن شد تا به
خیال خام خود، به حضرت امام اهانت
روا دارد. لذا در ۱۷ دی مقاله ای سرایا
اهانت به امام در روزنامه اطلاعات به
چاپ رساند و به دنبال آن، اعتراض
پرشکوه حوزه علمیه و بازاریان و اصناف
قم در اعتراض بدین عمل زشت اوج
گرفت و مراجع تقلید و اساتید حوزه
یکپارچه به میدان آمدند و از ساحت
مقدس امام دفاع نمودند و این جرعه آغاز
انقلاب اسلامی ایران و تشکیل نظام
جمهوری اسلامی شد.

این کتاب به ثبت و ضبط خاطرات ۱۷ تن از
علما و طلاب حاضر در آن واقعه (از جمله
حضرات آیات: مکارم شیرازی، حسین
نوری، محمد مؤمن، محمد یزدی،
طاهری خرم آبادی) پرداخته و ضمام و
سخنرانی و اعلامیه های مراجع تقلید و
اساتید حوزه و اسناد ساواک و فهرست
اعلام پایان بخش کتاب است. این اثر
تلاشی فرخنده در جهت بزرگداشت نقطه
عطف تاریخ انقلاب اسلامی است.

• خاورمیانه جدید

شیمون پرز، مترجم: عدنان قارونی،
چاپ اول، تهران، مرکز مطالعات و
پژوهش های راهبردی آسیا، ۱۳۷۶،
۲۷۱ ص، رقی.

این کتاب در چهار فصل نظریه صلح و
ضرورت آن را در خاورمیانه از دیدگاه

شیمون پرز و حزب کارگر اسرائیل توضیح
می دهد. عناوینی از قبیل طلوع صلح، بر
سر چهارراه، جنگ برنده ندارد، سیستم
منطقه ای، شیوه ای نوین در اندیشه، از
اقتصاد جنگ ها به سوی اقتصاد صلح،
منابع سرمایه گذاری و تأمین پول، کمربند
سبز، آبهای زنده، ساختار زیربنایی حمل و
نقل، گسترش صنعت توریسم، دنیای
فردا، کنفدرالیسم و مشکل پناهندگان،
مطالب کتاب را تشکیل می دهد.

• بنیاد فلسفه سیاسی در ایران

موسی نجفی، چاپ اول، تهران، نشر
دانشگاهی، ۱۳۷۶، ۱۱+۵۱۴ ص،
وزیری.

نویسنده در بخش اول کتاب منابع اندیشه
سیاسی در عصر مشروطیت را بررسی کرده
است. در بخش دوم فلسفه اجتماعی-
سیاسی در چند کتاب عصر مشروطیت
مطرح شده است. بخش سوم روش شناسی
و فلسفه تاریخ در عصر مشروطیت را در بر
دارد و پایان بخش کتاب دوازده رساله و
کتاب مستقل سیاسی منتشر نشده از عصر
مشروطیت است.

• رمز موفقیت استاد مطهری

حمید نگارش، علی باقی نصرآبادی،
چاپ اول، قم-تهران، نشر خرم، لوح
محفوظ، ۱۳۷۷، ۲۸۶ ص، رقی.

در این کتاب مؤلفان کوشیده اند در سیزده
فصل از یکسو بخش هایی از زندگانی
استاد مطهری را روشن کنند و ویژگی های
آثارش را بشناسانند و از سوی دیگر
عوامل و راز موفقیت آن بزرگوار را نشان
دهند. خصوصیات خانوادگی استاد
مطهری، و ویژگی های معنوی استاد
مطهری، جلوه های عبادت استاد
مطهری، و ویژگی های شخصیت استاد
مطهری، استاد مطهری و نگرش های
دینی و فرهنگی، استاد مطهری و زوایای
علمی، روش شناسی استاد مطهری در

تدریس، مطالعه و تحقیق، ابتکارات و
نوآوری های استاد مطهری از جمله
فصول این کتاب است.

• از پیدایش اسلام تا ایران اسلامی

رسول جعفریان، چاپ اول، قم، کانون
اندیشه جوان، ۳۵۴ ص، وزیری.

مؤلف این کتاب را به انگیزه سامان دادن به
تاریخی گویا، با زبانی ساده و به دور از
اصطلاحات پیچیده و پیچ و خم بحث های
نقل و نقد رد، در حد فهم جوانان و برای
آگاهی جوانان از تاریخ پرفراز و نشیب
ایران اسلامی به قلم آورده است.

بر این اساس چنانکه نویسنده بدان تأکید
کرده است، این کتاب اثری پژوهشی
نیست، کتابی است که مؤلف آن کوشیده
است آنچه را مسلم دانسته است با استفاده
از متون و منابع معتمد و بدون ارجاع
عرضه کند. این دفتر گزارش تاریخ،
پیدایش اسلام تا میانه قرن سوم را در
بردارد، در چهار فصل و با این عناوین،
روزگار نبوت و روزگار خلافت، روزگار
خلافت اموی، روزگار خلافت عباسی.

• تاریخ تحول دولت و خلافت

رسول جعفریان، چاپ دوم، قم،
انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷،
۲۸۳ ص، وزیری.

کتاب در پی تبیین سیر شکل گیری دولت
در تاریخ اسلام بر پایه متون اولیه است.
نویسنده بخش نخست کتاب را به مبحث
ولایت اختصاص داده است. در بخش
دوم مفهوم خلافت و روند آن در تاریخ
اسلام را نشان می دهد و در بخش سوم از
چگونگی تبدیل شدن خلافت به سلطنت
در دوره اموی سخن می گوید.

• آشنایی عرشیان

غلامرضا گلی زواره ای، چاپ اول، قم،
انتشارات قیام، ۱۳۷۶، ۳۱۲ ص، وزیری.
این کتاب گذری است بر زندگانی، آثار،
اندیشه و شخصیت فیلسوف عارف،

مفسر و فقیه ارجمنند، میرزا مهدی انهی قمشه‌ای. کتاب در هشت فصل سامان یافته، و در ضمن این هشت فصل از تولد، رشد، تحصیلات، تعلیم و تربیت، و آثار وی سخن رفته است و در فصولی خلق و خوی، شخصیت معنوی، حالات روحی، و چگونگی حضور وی در مراکز علمی و تبلیغی و نقش آن بزرگوار در تربیت ثوری و عملی مشتاقان و گسترش فرهنگ قرآنی گزارش شده است.

• رسالت مشروطیت

غلامحسین زرگر نژاد، چاپ دوم، تهران، انتشارات کویر، ۱۳۷۷، ۷۱۶ص، وزیری.

مجموعه‌ای است از هجده رساله و لایحه درباره مشروطیت، و مبانی و چگونگی آن. اثری است ارجمنند در باز شناخت جریان مشروطیت و مسائل مرتبط با آن. به هنگام نشر چاپ اول کتاب درباره آن سخن گفته ایم (شماره ۳۸، ص ۷۱).

• رسالت خواص و عبرت‌های عاشورا

سید احمد خاتمی، چاپ پنجم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۳۴۴ص، وزیری.

یکی از بحث‌های مهم تاریخ اسلام، بررسی و تحلیل زمینه‌هایی است که منجر به واقعه کربلا و شهادت خونین امام حسین (ع) و یاران باوفایش در روز عاشورا گشت. در این باره تاکنون کتاب‌های زیادی نوشته و نویسندگان به زوایای مختلف این مسأله پرداخته‌اند. کتاب «رسالت خواص و عبرت‌های عاشورا» برای بازنگری به این مسأله به قلم آمده است.

نویسنده در این کتاب با الهام از بیانات مقام معظم رهبری درباره حادثه عاشورا -مخصوصاً فرمایش معظم له تحت عنوان «خواص» که در جمع فرماندگان لشکر ۲۷

محمد رسول الله (ص) ایراد فرمودند، به بررسی عوامل زمینه‌ساز این حادثه پرداخته است.

فصل اول کتاب - که به منزله درآمدی برای ورود به بحث - تحت عنوان «عبرت آموزی در قرآن و روایات» به بیان مفهوم عبرت‌گیری، تفاوت درس با عبرت، ارائه عبرت‌هایی از داستان‌های انبیاء در قرآن و همچنین عبرت آموزی در کلام معصومین پرداخته است.

«ارتجاع؛ خطر بزرگ» موضوع اصلی فصل دوم است. نویسنده در این بخش از کتاب «ارتجاع» را به معنای «بازگشت به بینش‌ها و ارزش‌ها و اعمال جاهلی» و «حیای جاهلیت و پشت پا زدن به ارزش‌های اصیل اسلامی» دانسته و آن را بزرگترین خطر و اصلی‌ترین عامل شکل‌گیری حادثه عاشورا می‌شمارد و در پایان این فصل از مهم‌ترین علل ارتجاع در عناوین زیر یاد می‌کند:

۱. کنار گذاردن وصایای پیامبر (ص) به ویژه در مورد رهبری امت پس از خود
۲. رنگ باختن معنویت
۳. افول غیرت دینی
۴. کوتاهی خواص از ادای رسالت خود.

طی چهار فصل بعد کتاب، در هر فصل یکی از عوامل فوق تشریح و تبیین شده است.

بیشترین بخش مطالب فصل پنجم که در آن «افول غیرت دینی» مورد بحث قرار گرفته، به نقد تساهل و تسامح در دین اختصاص یافته است. نویسنده در این بخش تفصیلاً به نقد نظریه تسامح دینی پرداخته است.

در فصل ششم که بحث خواص مطرح شده، پس از تبیین معنای خواص و عوام و راه‌های زدودن عوام‌زدگی به شمارش ویژگی‌ها و خصایص خواص پرداخته شده که مهم‌ترین آنها به این ترتیب است:

بصیرت؛ حمایت از حق؛ مقاومت بر موضع حق؛ خدا محوری و تکلیف‌گرایی؛ ولایت‌پذیری. موضوع بحث فصل هفتم کتاب، «عوامل چرخش از موضع حق» است و در فصل پایانی (ضمائم) سه متن از بیانات مقام معظم رهبری مدظله درج شده که در آن بحث «عبرت‌های عاشورا» و «خواص» ایراد شده بود.

• دریای پارس و سرزمین‌های متصل

هاولی، مترجم: حسن زنگنه، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۷، ۳۷۵ص، وزیری.

کتاب به بررسی سرزمین‌های متصل‌الح یعنی امارات متحده عربی و دریای پارس می‌پردازد و در ده فصل به بررسی این مناطق، اقوام ساکن در آنها، حوادث پیش آمده، ورود خارجی‌ها، جنگ‌ها و معاهداتی که در این ارتباط بسته شده است، می‌پردازد.

• عاشقانه با مرگ

احمد محبوب، چاپ اول، قم، مرکز تحقیقات اسلامی جانبازان، ۱۳۷۶، ۹۲ص، رقعی.

کتاب بازنگاری سوگنامه شهدای رجیع است که در شکل رمان تهیه و تنظیم شده است.

• داستان غم‌انگیز حضرت رقیه

علی شیرازی، چاپ اول، قم، نشر خرم، ۱۳۷۷، ۸۷ص، رقعی.

کتاب ماجرای زندگی حضرت رقیه (س) بویژه حضور آن حضرت در حادثه کربلا و مسایل مربوط به مرقد و بارگاه، وی را شرح و توضیح داده است و در پایان چند حادثه به عنوان کرامت نقل کرده است.

• شهید رابع

ناصرالدین انصاری، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۶، ۱۰۸ص، رقعی.

این کتاب شرح حال مرحوم میرزا مهدی

خراسانی است و به بهانه دویستمین سال شهادت وی تنظیم شده است. پایان بخش کتاب گفتگویی با سید عبدالجواد علم الهدی خراسانی از احفاد آن مرحوم است.

• کفاح علماء الأسلام

عقیقی بخشایشی، چاپ اول، قم، دفتر نشر نوید اسلام، ۱۴۱۸، ۵۱۲ ص، وزیری.

کتاب شرح حال تعدادی از علما و روحانیون مبارزی است که در طول قرن بیستم به مبارزه دست یازیدند؛ از قبیل سید جمال الدین اسدآبادی، میرزای شیرازی، طباطبایی و بهبهانی، شیخ فضل الله نوری، میرزای دوم، سید عبدالحسین لاری، مدرس، سید جمال الدین واعظ، ملک المتکلمین، شیخ محمد خیابانی، شیخ محمد عبده، امام موسی صدر، امام خمینی و تعدادی دیگر.

• آینه آفتاب

احمد لقمانی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۶۰ ص، رقعی.

نگاهی است گذرا به زندگانی، اندیشه، افکار و نقش اخلاقی آیت الله صادقی اصفهانی از فقیهان و عالمان برجسته حوزه علمیه اصفهان. کتاب در پنج فصل سامان یافته و در ضمن فصول پنجگانه از تولد، تحصیل، سفر به نجف، بازگشت به اصفهان و نقش علمی و فرهنگی او در اصفهان سخن رفته است.

• محقق شوشتری قاموس پژوهش

محمد صحتی سردرودی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۴۴ ص، رقعی.

کتاب شرح حال علامه محمد تقی شوشتری است و از پنج فصل تشکیل یافته است: بزرگان شوشتر در فصل اول بحث شده، فصل دوم شرح حال شیخ محمدتقی

شوشتری است، فصل سوم اساتید و فصل چهارم یادکرد آثار وی را در بردارد و در فصل پنجم دیدگاه دیگران درباره او آورده شده است.

• غروی اصفهانی نابغه نجف

محمد صحتی سردرودی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۶۰ ص، رقعی.

کتاب شامل شرح حال آیت الله غروی اصفهانی است که در شش فصل تنظیم شده است: فصل اول با عنوان از نخجوان تا نجف که زندگی کودکی وی را مورد بحث قرار داده، فصل دوم با عنوان سرچشمه های نور، اساتید وی را یادآور شده و در فصل سوم آثار و ابتکارات وی با همین عنوان مطرح شده، در فصل چهارم شاگردان، فصل پنجم اخلاقیات و فصل ششم نظر صاحب نظران درباره وی آمده است.

• مشایخ الثقات، ۲ ج

میرزا غلامرضا عرفانیان یزدی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۶۹ ص، وزیری.

کتاب شامل بررسی و شناسایی مشایخ سه تن از راویان موثق عظیم الشأن یعنی ابن ابی عمیر، صفوان بن یحیی و ابن ابی نصر بزنطی است.

• الشیخ عبدالقادر الجیلانی و آراؤه الاعتقادیه و الصوفیه

سعید بن مسفر بن مفرح القحطانی، ریاض، مؤسسة الجریس، ۱۴۱۸، ۶۸۸ ص، وزیری.

عبدالقادر گیلانی صوفی و عارف بلند آوازه قرن پنجم و ششم هجری است (۴۷۰-۵۶۱) و این کتاب گزارشی است از افکار و آرای او در عقاید اسلامی و نیز تصوف. مؤلف ابتدا از وضع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی روزگار وی سخن گفته است، آنگاه از زندگانی، تحصیل،

مشایخ و شاگردان و آثار و مؤلفاتش. سپس از روش معرفتی شیخ گیلانی سخن گفته و آرای اسلامی و عقیدتی وی را گزارش کرده است. ایمان، توحید، عبادت، اسماء و صفات نبوی و مباحث مربوط به آن است از جمله بحث های این بخش است. این مباحث را مؤلف با استناد به آثار گیلانی رقم زده است و کوشیده است تا گیلانی را نیز به لحاظ باورهای کلامی معتقد به مبانی کلامی سلفیه و اهل السنه و الجماعه! نشان دهد.

در فصل پنجم مؤلف به بدعت از دیدگاه عبدالقادر پرداخته است و آنگاه در بحث مستقلی از تصوف سخن گفته است و نیز از آرای و اندیشه های متصوفانه گیلانی. مؤلف ظاهراً تحت تأثیر تعالیم گیلانی و از سوی دیگر وابسته به جریان منحط فکر وهابی است و از این روی ضمن انتقاد و طعن ضعیفی بر گیلانی و بر شمردن لغزش ها، او را جزء اهل السنه و الجماعه تلقی کرده است.

• ترجمه لهور علی قتلی الطوف سید بن طاووس
سید بن طاووس، مترجم: عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، چاپ اول، قم، نشر بخشایش، پاییز ۱۳۷۷، ۲۸۴ ص، وزیری.

حماسه ای که در کربلا به وقوع پیوست، محققان و مورخان و گویندگان را بر آن داشت تا اطراف آن را بکاوند و زوایا و لایه های ناپدای آن را بر نمایانند.

تاریخ پژوهان و کارشناسان مسائل اجتماعی همواره از دو سو به این حادثه نگریسته اند. یک سوی این حادثه تجمع تعداد اندکی از مردان خداست که با عزمی پولادین قیام به قسط نموده و پرچم عدالتخواهی را علیه تمامیت تهجر، ظلم و بیداد و دنیاطلبی برافراشته اند. اجتماعی که جز به حریت و آزادی و

عمل به وظیفه اندیشه‌ای دیگر نداشتند و در دیگر سوی این ماجرا جمع‌گیری از شبه مردان که جز به حکومت ظلم و استبداد و زراندوزی، کسب مال و منال و رسیدن به آرزوهای حیوانی به هر نحو ممکن، به چیز دیگری فکر نمی‌کردند. اجتماعی که علیه انسانیت قیام کردند و کمر همت بر نابودی تمام ارزش‌های انسانی بستند.

نتیجه این ماجرا به قدری اسف‌انگیز و دلخراش بود که همه گویندگان و نویسندگان را بر آن داشت تا از همان روز نخست حادثه، آن را برنمایند. سید ابن طاووس که یکی از اعلام امامیه قرن هفتم است، کتابی را با عنوان لهوف نگاشت که یکی از منابع ارزشمند واقعه کربلا تواند بود. به همین لحاظ جناب آقای بخشایشی کتاب را به وجه نیکویی تعریف، ترجمه و منتشر کرده و استفاده از این اثر گرانمایه را برای همگان سهل نموده است.

• سیاست و حکومت در آسیای مرکزی

دکتر الهه کولائی، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۶، ۸+۱۸۰ ص، وزیری. کتاب سیاست و حکومت در آسیای مرکزی را در شش فصل تدوین کرده است. در فصل اول ویژگی‌های جغرافیایی و تاریخی منطقه را بحث کرده است. در فصل دوم دگرگونی‌های اقتصادی، در فصل سوم تحول در ساختار سیاسی، در فصل چهارم تشکیل جامعه کشورهای مستقل مشترك المنافع، در فصل پنجم دولت‌سازی در جمهوری‌های آسیای مرکزی و در فصل پایانی وضع این جمهوری‌ها را در نظام بین‌الملل بررسی کرده است.

• اسناد جنگ جهانی اول در جنوب ایران

کاوه بیات، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۷، ۳۱۵ ص، وزیری. کتاب حاوی اسناد روزانه مرتبط با جنگ

جهانی اول است که از محرم سال ۱۳۳۳ هجری قمری آغاز و تا ذیقعد سال ۱۳۳۴ ادامه یافته است.

اسناد به کمک و همیاری وزارت امور خارجه و بخش آرشیو راکد آن سامان یافته است.

• طراحی صنعتی

جان هسکت، مترجم: غلامرضا رضایی نصیر، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۶، ۲۴۰ ص، وزیری.

کتاب به عنوان منبع اصلی درس «تاریخ طراحی صنعتی» برای مقطع کارشناسی تدوین شده است. و دارای یازده فصل و یک مقدمه است. و در آن به مباحثی از قبیل از صنایع دستی تا هنر صنعتی، بهینه‌سازی و استاندارد کردن، طراحی گروهی و هویت محصول، تولید انبوه و انتخاب فردی و مباحثی از این دست پرداخته شده است.

• بیع ادبیات

• مطلوب کل طالب

رشید الدین وطواط، چاپ اول، تهران، بنیاد نهج البلاغه، ۱۳۷۴، ۲۲۸ ص، وزیری.

این کتاب یکی از متون کهن فارسی است و نویسنده در آن به شرح صد کلمه از سخنان علی (ع) به فارسی پرداخته است. انتخاب کلمات از جاحظ بوده و مترجم آن رشیدالدین وطواط و مصحح کتاب دکتر محمود عابدی است که با تعلیقات خود به کتاب ارزش بیشتری داده است.

• علم اللغة التوحیدی بین النظریه و التطبيق

محمد علی حسینی، چاپ اول، قم، کتاب التوحید، ۱۴۱۷، ۳۱۰ ص، رقی.

نویسنده در این کتاب به بررسی نظریه «وحدت ریشه زبان‌ها» می‌پردازد و ضمن بحث از اصل نظریه، آن را درباره

اصطلاحات دینی و اسلامی پیاده می‌کند.

کتاب دارای سه فصل و چندین ضمیمه است. فصل اول آن با عنوان «مدخل الی علم اللغة الحدیثه» به بررسی نظریه‌های مختلف در زبان‌شناسی می‌پردازد. فصل دوم «وحدة المعرفة فی ضوء اللغة و العرفان» است و فصل سوم «المصطلحات الاسلامیه و معادلاتها فی مختلف اللغات» است که در آن ده اصطلاح اسلامی را در دیگر زبان‌هایی بررسی می‌کند.

• الطريقة النقیة فی شرح البهجة المرضیه ج ۱

تقی منفرد، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۳۲۰ ص، وزیری.

«البهجة المرضیه فی شرح الألفیه» مشهورترین کتاب ادبی و تعلیمی حوزه‌های علوم اسلامی و شرحی است بر «الفیه» ابن مالک. آثار سیوطی همه خوشخوان و مطالب آن‌ها سهل الوصول است. «البهجة...» که به نام مؤلف در بیان و بنان حوزویان «سیوطی» مشهور است. شرح‌ها، تعلیق‌ها و توضیح‌های بسیاری دارد. این کتاب، شرحی است مختصر به زبان فارسی که مؤلف کوشیده است برای آسان‌سازی مطالب کتاب مباحث را دسته‌بندی کرده و در سهل الوصول ساختن آن بکوشد. مترجم گاه بر مؤلف خرده گرفته و مطالب کتاب را نقد کرده است و این‌گونه بحث‌ها را ذیل «ملاحقه» آورده است.

• از واژه بیگانه تا واژه فارسی

سید مصطفی میرسلیم، چاپ دوم، تهران، نشر باز، ۱۳۷۷، ۲۹۲ ص، رقی.

کتاب در واقع فرهنگنامه‌ای از لغات بیگانه موجود در زبان فارسی است که با معادل‌های امروزی و شواهدی از مسائل مورد ابتلای امروزیان ترتیب یافته‌اند.

در مقدمه کتاب، از مباحثی چون:
 ۱. فارسی صحبت کردن و فارسی فکر کردن
 ۲. اعتقاد به توانمندی های زبان فارسی،
 ۳. شناخت واژگان فارسی،
 ۴. غیرت فارسی،
 ۵. فرایند نفوذ واژه های بیگانه، سخن رفته است.
 همچنین در بخش پایانی مقدمه مطالبی درباره راه های ورود لغات و اصطلاحات بیگانه به زبان فارسی آمده که البته حائز اهمیت است. کتاب حاضر برای دوستان زبان فارسی و آنان که گرایش به حفظ اصالت های زبانی دارند، حاوی نکته های آموزنده ای است.

• در حریم دل

علامه مجلسی، تصحیح: سید جعفر نبوی، چاپ اول، قم، نشر مرصاد، ۱۳۷۶، ۸۶ص، رقی.

مجموعه ای است از سه رساله کوتاه از علامه مجلسی - رضوان الله علیه - با عناوین، الهی نامه، مصیبت نامه، انشاء الأشتیاق (= انشاء حدیث شوق به عتبات عالیات). سبک این نگاشته یکسر با سبک نگاشته های فارسی دیگر علامه متفاوت است، چه الهی نامه که زمزمه های عاشقانه با خداوند است و چه مصیبت نامه که سرایش مرثیه درد و غم رنج کربلاست. عبارات آهنگین زیبا و تأثیر است.

• ... و آن که دیرتر آمد

الهه بهشتی، چاپ اول، قم، انتشارات مسجد جمکران، ۱۳۷۷، ۷۲ص، رقی.

قصه شیرین و خواندنی مردی است که به دیدار دوست مفتخر می شود از گرفتاری نجات می یابد، به ساحل نجات می رسد و مستبصر می شود و به «وادی ولایت» الهی بار می یابد. این داستان در کتاب «النجم الثاقب» آمده است. نویسنده آن را بازنویسی کرده و در شکل داستانی

خواندنی ارائه کرده است.

• نخل های سرخ

جمعی از شاعران، چاپ اول، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۶۸ص، رقی.

مجموعه ای است از اشعاری که شاعران به «کنگره نخل های سرخ» ارائه کرده اند، درباره جنگ تحمیلی و دفاع، با مقدمه ای درباره جنگ دفاع مقدس، لزوم ثبات و ضبط ارزش های دفاع مقدس و ...

• آن سفر کرده

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۷، ۶۳ص، رقی.

کتاب دربردارنده چند شعر از شاعران ایران و جهان، گفتگو با دکتر حداد عادل، دو خاطره از یک نویسنده و یک شاعر، شرح زندگی امام از زبان نزدیکان وی، جهان بینی شهودی امام در شعری است و به صورت جنگ ادبی ارائه شده است.

• حماسه بهمن

ابوالفضل جعفری، چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۷، ۳۶۳ص، رقی.

کتاب شامل شعر، خاطره، داستان، قطعه های ادبی و گزارش، سرودهای انقلابی، شعارها و نامه هایی درباره حماسه ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷ از شاعران، نویسندگان و حاضران در صحنه انقلاب است.

• مفرد مذکر غایب

علی مؤذنی، چاپ اول، قم، مسجد جمکران، ۱۴۱۹، ۱۳۸ص، رقی.
 کتاب به روش نمایشنامه نوشته شده است و جریان چگونگی اسارت و انتقال نرجس مادر مکرّم امام عصر (ع) از روم به خدمت امام حسن عسکری (ع) را نشان می دهد.

• سرود سرخ انار

الهه بهشتی، چاپ اول، قم، انتشارات مسجد جمکران، ۱۳۷۷، ۷۴ص، رقی.

این کتاب بازنویسی داستان مشهور نیرنگ و زبیری از وزرای حاکم بحرین در خصوص حک نام خلفاء راشدین بر روی انار و کشف آن به راهنمایی امام عصر (ع) توسط شخصی به نام محمد بن عیسی است که در بحار الأنوار مجلسی نقل شده است.

• مفرقه

• عرفان بسیجی

علی شیرازی، چاپ اول، تهران، اهل قلم، ۱۳۷۵، ۴۵ص، رقی.

این نوشته مجموعه نه نوشته کوتاه درباره بسیج و بسیجی است. عناوین از قبیل «بگذار بی نام و نشان باشم»، بسیجیان معرکه عرفان، بسیجی و شهادت، عرفان بسیجی، در فراغ دوست از جمله عناوین کتابند.

• امام خمینی و جهاد سازندگی

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۷، ۷۱ص، رقی.

کتاب شامل سخنان و نوشته های امام خمینی درباره جهاد سازندگی است که با همکاری مؤسسه یاد شده و روابط عمومی جهاد سازندگی از صحیفه نور استخراج و در یک جلد چاپ شده است.

• زمزمه عارفان

علی شیرازی، چاپ دوم، قم، خرم، ۱۳۷۷، ۱۱۲ص، رقی.

کتاب شرح دعاهای روزانه ماه مبارک رمضان است که مؤلف نخست آن را در یکی از روزنامه های صبح کشور نشر داده و سپس مجموعه آن را در شکل کتابی مستقل ارائه کرده است.